

ת"פ 20784/11/13 - מדינת ישראל נגד כרמל גל-עוז, יקיר קידר, שניהם

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 20784-11-13 פרקליטות מחוז מרכז נ' גל-עוז
ואח'

בפני בעניין: כבוד השופט הישום אבו שחאדה
מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז
מרכז ע"י עוה"ד מוניר ברהום

המאשימה

נגד

1. כרמל גל-עוז

2. יקיר קידר

שניהם ע"י עוה"ד אורית חיון

הנאשמים

גזר דין לגבי הנאשמים 1 ו-2

א. כתב האישום ותמצית הכרעת דין

1. כנגד שלושה נאשמים, כרמל גל-עוז (להלן: **כרמל**), יקיר קידר (להלן: **יקיר**) ו-שחר שריר (להלן: **שחר**) הוגש כתב אישום אשר מייחס להם עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 380 ו-382(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**).

2. על פי עובדות כתב האישום, שלושת הנאשמים שימשו כסוהרי ביטחון בבית סוהר "מר"ש - מג"ן" (להלן: **בית הסוהר**). ביום 29.1.12 בשעה 22:06 או בסמוך לכך, הובהל האסיר ע ד (להלן: **ע'**) לחדר המיון בבית החולים אסף הרופא (להלן: **חדר המיון**) בעקבות התקף אפילפסיה קשה כשהוא מלווה בצוות סוהרים, אשר כלל את הנאשמים ואת מפקד הכוח, הסוהר נזיה ג'ריפאת (להלן: **נזיה**).

3. באותו מועד בשעה 23:00 או בסמוך לכך, התעורר ע' מתרדמתו כשרגלו קשורה למיטתו באזיק וביקש לעשן סיגריה ולחזור לבית הסוהר. נזיה הסביר לע' כי עליו להיבדק על ידי רופא טרם שחרורו, ובתגובה החל ע' להרים את קולו ולצעוק. כרמל הורה לאסיר להירגע, שאם לא כך יאלץ לכבול את ידיו. או אז, ניבל ע' את פיו לעבר כרמל ואמר: "אתה יכול לכבול את הזין שלי", החל להשתולל והכה באגרופו בחזהו של כרמל וכן בעט בפניו של יקיר.

4. בעקבות כך, התנפל כרמל על ע' והחל להכותו בפניו בסטירות ובאגרופים. יקיר התנפל אף הוא על

ע' והיכה אותו מספר פעמים בפניו, לרבות באמצעות האזיקים שהיו אותה עת בידו. כמו כן, שחר הכה את האסיר בבטנו במכת אגרוף. במקביל נתן מפקד הכוח נזיה הוראה לכבול את ידיו של ע' למיטה וידיו נכבלו.

5. עקב תקיפתו, נגרמו לע' המטומה מסביב לעין ימין, המטומה בלחמית העין, נפיחות סביב עין שמאל, סימן שפשוף בקרקפת וחתך מדמם בלחי והוא נזקק לטיפול רפואי. במעשיהם המתוארים לעיל, נטען בכתב האישום כי שלושת הנאשמים חרגו מסמכותם כדין והפעילו כוח שאיננו סביר כלפי ע', ובכך תקפו בחבורה את ע' וגרמו לו לחבלה של ממש.

6. בהכרעת הדין מיום 15.12.2016 הורשעו כרמל ויקיר בעבירה שיוחסה להם בכתב האישום ובעוד ששחר זוכה. בהכרעת הדין נקבע שעובדות כתב האישום שהובא לעיל אכן הוכחו על ידי המאשימה, אך נקבעו גם הנתונים הבאים:

א. לאור העובדה שע' תקף את כרמל ואת יקיר, ניתנה הוראה על ידי נזיה מפקד הכח, לכבול את ידיו של ע' (פסקה 24 להכרעת הדין).

ב. ההוראה של נזיה לכבול את ידיו של ע' לצורך השתלטות עליו ומניעת המשך תקיפתם של הסוהרים שנכחו במקום, היא הוראה שניתנה כדין. מדובר בהוראה שנתנה "אור ירוק" לכרמל, יקיר ושחר לעשות שימוש "בכח סביר" על מנת להשיג את ה-"מטרה" בדבר איזוק ידיו של ע' כדי למנוע המשך תקיפתם של הנאשמים ולשם השלטת סדר (פסקה 25 להכרעת הדין).

ג. בפסקה 46(ד) להכרעת הדין נאמרו הדברים הבאים:

"יוזכר, ע' נחבל בעיקר בפניו ובראשו, ואף נגרמו לו שטפי דם בשתי העיניים. עדויותיהם של ע' ונזיה, לפיהן יקיר וכרמל נתנו לע' מכות בפניו, תומכות אחת בשניה, ומכאן המשקל הגבוה שיש לייחס לשתי העדויות. עדויות אלה, של נזיה וע', נתמכות גם בתיעוד רפואי לגבי סימני החבלה שנתרו על פניו של ע'. לפיכך, הנני קובע שיש להעדיף את גרסתו של נזיה ושנתמכת בעדותו של ע', על פני הגרסאות שנמסרו על ידי כרמל ויקיר, אודות תקיפתו של ע' באזור פניו. יוזכר, הצידוק לשימוש בכוח סביר כנגד ע' הוא על מנת להשיג את "המטרה" המצומצמת בדבר אזיקת ידיו. הווה אומר, היה על הנאשמים להשתלט על ידיו של ע' ועל רגלו הלא אזוקה, מאחר וגפיים אלה הן שסיכנו את הנאשמים, את נזיה וכן את שאר הנוכחים בחדר המיון בבית החולים. ראשו של ע', לרבות פניו, לא היו מקור של סיכון עבור הנאשמים, עבור נזיה ועבור שאר הנוכחים בחדר המיון. במילים אחרות, לא היה צורך להכות את ע' בפניו על מנת להשיג את המטרה של כבילת ידיו עם אזיק. דברים אלה מקבלים משנה תוקף לאור עוצמת הכוח שהופעל על פניו של ע', ומכאן החבלות הקשות שנגרמו לו בפניו."

ד. בפסקה 46(ה) להכרעת הדין נקבע כדלקמן:

המשך תקיפתו של ע' לאחר איזוקו: מעדותם של נזיה וע' עלה כי נזיה חזר מספר פעמים על המילה "מספיק" וזאת כאינדיקציה לכך שהמכות של יקיר וכרמל המשיכו גם לאחר שהושגה המטרה בדבר איזוקו של ע'. בנסיבות אלה, ברור שמדובר בשימוש בכוח הרבה מעבר לנדרש לצורך השגת ה-"מטרה" בדבר אזיקת ידיו של ע'.

ה. כרמל ויקיר היו אחראים באופן בלעדי לגרימת חבלות בפניו ובראשו של ע'. חבלות אלה נגרמו לע' אל בעקבות שימוש ב-"כח סביר", אלא בעקבות שימוש ב-"אלימות מיותרת". (פסקה 47 להכרעת הדין). על כן, נדחתה טענתם של כרמל ויקיר שפעלו תחת סייג ההגנה העצמית (פסקה 48 להכרעת הדין).

ו. שחר לא היכה את ע' בפניו, ונתן לו אגרוף אחד בלבד באזור הבטן ושלא גרם לע' לחבלה כלשהי בבטנו או לנזק גופני כלשהו. האגרוף הבודד שנתן שחר לע' באזור הבטן הוא מכה סבירה להשגת ה-"מטרה" לגרום להתקפלות הגפיים של ע' לכיוון מרכז הגוף כדי לצמצם את התנגדותו ועל מנת שניתן יהיה לאזוק את ידיו. לפיכך, נקבע ששחר הצליח לעורר ספק סביר שעומד לו סייג "צידוק", ולכן זוכה מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום (פסקאות 51 ו-52 להכרעת הדין).

ב. תסקירי שירות המבחן

7. נתקבל תסקיר מטעם שירות המבחן בענייני של כרמל ואשר נאמר בו, בתמצית כדלקמן:

א. כרמל גרוש ואב לארבעה ילדים, נעדר עבר פלילי ומנהל אורח חיים נורמטיבי ועובד בשירות בית הסוהר בתפקידים שונים מאז שנת 1999 ועד היום.

ב. לפני כחצי שנה נפצע ברגלו במהלך פעילות במקום עבודה וייתכן ויזקק לניתוח.

ג. הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד הוא נמוך. כמו כן, לאור החשש שיפוטר ממקום עבודתו אם ההרשעה תמשיך לעמוד בעינה, שרות המבחן המליץ לבטל את ההרשעה ולהטיל עליו 250 שעות שירות לתועלת הציבור.

ד. כרמל חווה את האירוע מושא כתב האישום כמצב של סיכון מידי ועדיין טוען שפעל תחת הסייג של הגנה עצמית, אך בכל מקרה נראה כי הפיק לקחים לעתיד ממנו.

8. כמו כן, נתקבל תסקיר מטעם שירות המבחן לגבי יקיר, ואשר נאמר בו, בתמצית כדלקמן:

א. יקיר נעדר עבר פלילי ובעל אורח חיים נורמטיבי. שירות המבחן התרשם כי יקיר מתקשה לקחת

אחריות על מעשיו.

ב. יקיר כיום גרוש ועזב את עבודתו בשירות בתי הסוהר בעקבות האירוע מושא כתב האישום ועובד כיום בחברה בשוק הפרטי בהתקנת מוצרי חשמל.

ג. שירות המבחן המליץ להשית עליו עונש של מאסר בפועל לתקופה קצרה שירוצה בדרך של עבודות שירות.

טענות הצדדים לעונש

ג.

9. בא כוח המאשימה טען שהאירוע מושא כתב האישום הוא אירוע חמור שצריך שתהיה בצדו ענישה מחמירה בדמות מאסר בפועל שיכול וירוצה בעבודות שירות וזאת לגבי שני הנאשמים ואין כלל מקום לשקול את המלצת שירות המבחן בדבר ביטול ההרשעה של כרמל. מהות החבלות שנגרמו לע' בפניו מחייבות תגובה עונשית מתאימה שתבטיח את אמון הציבור במערכת שירות בתי הסוהר כמערכת שאמונה על ביטחונם ושלומם של אסירים, וככל שישנם סוהרים שהפרו את האימון האמור, עליהם לתת את הדין על כך.

10. באת כוח הנאשמים הבהירה שבכל הנוגע ליקיב, שכבר עזב את שירות בתי הסוהר ולכן ממילא אין לו נזק תעסוקתי קונקרטי מעצם הרשעתו בדין, איננה טוענת לביטול הרשעתו וטענה שיש להסתפק לגבי עונש של מאסר על תנאי. וכן הוסיפה כי אין מקום לשקול להטיל עליו עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות וזאת במיוחד לאור העובדה שע' הוא עבריין אלים עם מספר רב של הרשעות קודמות בעבירות אלימות, לרבות הרשעה אחרונה בעבירת הריגה. האירוע מושא כתב האישום היה תוצאה של פרובוקציה אלימה מטעם ע' ובית המשפט אף קבע שהייתה הצדקה לשימוש "בכח סביר" כנגדו על מנת להשתלט עליו.

11. באשר לכרמל, באת כוח הנאשמים טענה שכרמל הוא סוהר בעל ותק משמעותי בשירות בתי הסוהר שזכה לשבחים על מסירותו, אחריותו ותפקודו התקין לאורך השנים (ראו חוות דעת תקופתית של שירות בתי הסוהר, נ/27).

12. כמו כן, הוסיפה שבעקבות כתב האישום שהוגש נגד כרמל בתיק הנוכחי, נערך לו שימוע ביום 21.1.2014 בפני ענף המשמעת של סוהרים בשירות בתי הסוהר וזאת בטרם קבלת החלטה בעניינו בדבר פיטוריו או השעייתו בעבודתו (נ/28).

13. בסופו של יום, הוחלט על ידי ענף המשמעות של שירות בתי הסוהר להמתין עד לסיום ההליך הפלילי שהתנהל כנגד כרמל, בטרם קבלת החלטה בדבר השעייתו או פיטוריו (נ/29). בדרך זו, כרמל המשיך לשרת כרגיל בשירות בתי הסוהר כאשר התיק הפלילי תלוי ועומד כנגדו ולכן בכל הזמן החלף מאז מועד הגשת כתב האישום בחודש נובמבר 2013 ועד היום המשיך לשמש כסוהר מן המניין.

14. על כן, באת כוחו של כרמל טענה שיש לאמץ את המלצות שירות המבחן ולבטל את ההרשעה בעניינו על מנת למנוע את התוצאה הקשה של פיטוריו משירות בתי הסוהר, וזאת במיוחד לאחר שנות שירות כה ארוכות ולאור הנסיבות המיוחדות של האירוע.

ד. האינטרס החברתי המוגן

15. האינטרס החברתי המוגן בעבירות שבוצעו עניינו שמירה על אמון הציבור במערכת אכיפת החוק, לרבות בסוהרים שמשרתים בתפקידים שונים לשמירה על אסירים שמוחזקים במשמורת חוקית וכן שמירה על ביטחון הציבור מאותם אסירים. אמון הציבור עומד בבסיס תפקודן של רשויות אכיפת החוק ובלעדיו לא יוכלו למלא את משימותיהן (בג"צ 7141/05 **ויתקין נ' מפכ"ל המשטרה** [פורסם בנבו] (27.2.06) פסקה 14 לפסק דינה של כבוד השופטת פרוקצ'יה). בנוסף, בעבירות התקיפה למיניהן, האינטרס החברתי המוגן עניינו שמירה על שלמות גופו וכבודו של מי שמותקף שלא כדין. הלכה מושרשת היא כי זכויות היסוד של האדם ממשיכות "לשרוד" בין חומות בית הסוהר ונתונות לאסיר ולעציר אף בתוך תא כלאו (ע"א 4463/94 גולן נ' שירות בתי הסוהר פ"ד נ(4) 136, 151 - 153 (1996)).

16. כמו כן, כל אדם נהנה מזכות יסוד לשלמות גופנית ולשמירת כבודו כאדם וחומות הכלא אינן מפרידות בין העצור לבין כבודו כאדם (בג"צ 355/79 קטלן נ' שירות בתי הסוהר פ"ד לד(3) 294, 298 (1980); בג"צ 540/84 יוסף נ' מנהל בית הסוהר המרכזי ביהודה ושומרון פ"ד מ(1) 567, 573 (1986)). בנוסף, בפסיקה נקבע שאומנם בית המשפט הוא אשר שלח את האסירים אל בין החומות, אך לאחר שהחומות סוגרות עליהם, בית המשפט הוא "אביהם של אסירים" בכל הנוגע לחובה להגן עליהם מפני שימוש לרעה בסמכויות שניתנו לסוהרים (ע"א 7440/97 **מדינת ישראל נ' גולן** פ"ד נב(1) 1, 8 (1998)).

ה. מתחם העונש ההולם

17. אביא להלן דוגמאות מהפסיקה לגבי מדיניות הענישה הנוהגת בעת שהיה מדובר באיש מרות (שוטר או סוהר) שבמסגרת מילוי תפקידו תקף אדם אחר וגרם לו לחבלות. מטבע הדברים, כל הנאשמים בתיקים מעין אלה הם בדרך כלל נעדרי עבר פלילי וקיים חשש שיפוטרו מעבודתם אם ההרשעה תמשיך לעמוד בעינה. אף על פי כן, בקשתם לביטול ההרשעה נדחתה, וזאת בפסיקה עקבית של בית המשפט העליון ושל בתי המשפט המחוזיים. להלן הפסיקה:

א. רע"פ 8241/13 **ברדה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (25.3.14). המבקש שירת כשוטר בתחנת אשקלון והוזעק עקב תלונה על הקמת רעש למרכז המסחרי באשקלון בו שהה המתלונן שהיה קטין כבן 16 וחצי, יחד עם חבריו. המבקש ניסה לעכב את אחד מחבריו של המתלונן, אך המתלונן ביקש למנוע זאת מבעדו וחצץ בין המבקש לחברו. בתגובה, תפס המבקש את המתלונן והפיל אותו ארצה כך שראשו נחבט בקרקע ולאחר מכן היכה אותו בעודו

שרוע על הרצפה. לאחר מכן הוכנס המתלונן כשהוא כבול באזיקים לניידת המשטרה ובמהלך הנסיעה המשיך להכותו. בהמשך, בעת שהמתלונן היה כבול בתחנת המשטרה, הוא קם ממקומו וקילל את המבקש, בתגובה לכך שב המבקש ותקף אותו בסטירות בראשו ואף השליך לעברו כוס שהיה בה קפה. המבקש היה כבן 42 שנים, נשוי ואב לארבעה ילדים ובעל וותק של כ-15 שנים במשטרת ישראל. שירות המבחן המליץ על הטלת צו שירות לתועלת הציבור, התחייבות כספית ופיצוי למתלונן וכן המליץ להימנע מהרשעתו של המבקש. בית משפט השלום בבאר שבע קבע שמתחם העונש ההולם למעשיו של המבקש נע בין עונש מאסר מותנה לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בקשתו של המבקש לביטול ההרשעה נדחתה והוטלו עליו 6 חודשי מאסר על תנאי, וכן פיצוי למתלונן בסך של 3,000 ₪. המבקש והמשיבה הגישו ערעורים לבית המשפט המחוזי בבאר שבע על גזר דינו של בית משפט השלום. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה ודחה את ערעורו של המבקש ובסופו של דבר ההרשעה נשארה על כנה והושתו עליו 4 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון ובקשתו נדחתה.

ב. רע"פ 9486/11 סבן נ' **המחלקה לחקירות שוטרים** [פורסם בנבו] (28.12.11). המבקש היה שוטר מג"ב בשירות סדיר והגיע יחד עם אחרים לאתר בניה כשהוא לבוש מדים ומצויד בנשקו. באתר הבניה שהו המתלוננים שכולם היו שוהים בלתי חוקיים. המבקש והאחרים הוציאו אותם מהמכולה, ערכו חיפוש בחפציהם ונטלו את כספם. בנוסף, המבקש לקח לעצמו חלק מרכושם. לאחר יומיים, אירע מקרה דומה בהשתתפות המבקש שכלל גם הכאת המתלוננים. המבקש הורשע בשתי עבירות של תקיפה, שתי עבירות של גניבה ושתי עבירות של שימוש לרעה בכוח המשרה. שירות המבחן המליץ שלא להרשיע אותו, אך חרף ההמלצה בית משפט השלום הותיר את ההרשעה על כנה והשית על המבקש 3 חודשי מאסר על תנאי, פיצוי וקנס בסך של 500 ₪ כל אחד. על פסק דינו של בית משפט השלום הוגשו ערעורים לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז, הן על ידי המבקש והן על ידי המדינה. בית המשפט המחוזי סבר שיש מקום להחמיר בעונש והשית עליו 5 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס בסך של 2,000 ש"ח ופיצוי בסך 1,000 ₪ לכל אחד מהמתלוננים. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון וזו נדחתה.

ג. רע"פ 6009/15 **קושמקוב נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (8.9.2015). המבקשים הורשעו על ידי בית משפט השלום בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 380 ו-382(א) לחוק העונשין. המבקשים שירתו כשוטרים ביחידת יס"מ במחוז מרכז במשטרת ישראל ופנו למתלונן ברחוב וביקשו ממנו שייגש אליהם. בהמשך, החל דין ודברים בינם ובין המתלונן בשל טרוניות של האחרון שהמבקשים פנו אליו בחוסר כבוד. בתגובה, המבקשים הכניסו אותו בכוח לניידת והיכו אותו נמרצות בכל חלקי גופו ועקב כך נגרמו לו שברים בצלעות, המטומה בעמוד השדרה ונזקים נוספים. בית משפט השלום נתן משקל משמעותי לקולא לכך שכתב האיטום הוגש כמעט ארבע שנים לאחר האירוע, לעובדה שהמבקשים נעדרי עבר פלילי, ולעובדת היותם שוטרים ותיקים ולכן הורה על ביטול ההרשעה והטיל על כל אחד מהם 200 שעות שירות לתועלת הציבור ותשלום פיצוי למתלונן. המדינה

הגישה ערעור על גזר הדין לבית המשפט המחוזי. הערעור התקבל במובן זה שנקבע שיש להרשיע את כל אחד מהמבקשים תוך השארת שאר רכיבי הענישה על כנם. המבקשים הגישו בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון ובקשתם נדחתה. בפסקה 9 להחלטתו של כבוד השופט ג'ובראן נקבע כדלקמן:

"בענייננו, העבירה שנעברה היא עבירה חמורה, אשר מידת פגיעתה בערכים מוגנים גבוהה, ונסיבותיה הן נסיבות קשות. העבירה נעברה על ידי שוטרים, האמונים על אכיפת החוק ועל שלום הציבור, במהלך ביצוע תפקידם. **בצדק סבר בית המשפט המחוזי כי המבקשים אינם יכולים לצאת נקיים מהרשעה בנסיבות העניין שלפניי, ואין כל יסוד להתערבות בקביעה זו.**"

(ההדגשה שלי - ה'א'ש')

ד. רע"פ 3021/16 לוזובסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (19.4.2016). המבקש היה שוטר והורשע, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירה הגורמת חבלה ממשית, לפי סעיף 380 לחוק העונשין. המבקש, יחד עם שוטרים נוספים, הגיעו לגינה ציבורית שבה ישבה קבוצת חברים כשברשותם בקבוק אלכוהול. המבקש נטל את בקבוק האלכוהול ושפך את תוכנו. כאשר שאל המבקש את המתלונן: "למה אתה מסתכל עליי?", השיב המתלונן "למה אסור לי להסתכל?!". בתגובה לכך, התקרב המבקש אל המתלונן וסטר לו באוזנו השמאלית, סטירה אשר גרמה לקרע בעור התוף באוזנו. המבקש היה נעדר עבר פלילי, נשוי ואב לילדים, וקיבל תעודות הוקרה מהמשטרה על מקצועיותו ועל הישגיו הראויים להערכה. בית משפט השלום הרשיעו והשית עליו 250 שעות שירות לתועלת הציבור. המבקש הגיש ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין, בעוד שהמדינה הגישה ערעור על קולת העונש שנגזר עליו. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של המבקש וקיבל את ערעור המדינה בכך שביטל את צו השל"צ והטיל תחתיו עונש של חודשיים מאסר לריצוי בעבודות שירות. בקשת רשות ערעור שהגיש המבקש לבית המשפט העליון נדחתה. בפסקה 9 להחלטתו של כבוד השופט שהם נקבעו הדברים הבאים:

"מה גם, שאין רבותא בכך שעסקינן בשוטרים המנהלים אורח חיים נורמטיבי, כפי שחזר והדגיש המערער בענייננו, שהרי אלמלא נתון זה, ספק אם היו מתקבלים לעבודה בשורות המשטרה. **תמים דעים אני עם קביעת הערכאות הקודמות, כי ההשלכה האפשרית בדבר סיום תפקידו של המבקש במשטרה, בגין הרשעתו במקרה זה, אינה שלילית בהכרח, ומהווה פועל יוצא ממעשיו.** מעשים, אשר פוגעים באופן חריף באמון הציבור וכן במעמדם וכבודם של השוטרים."

(ההדגשות שלי - ה'א'ש')

ה. ע"פ (מח'ת"א) 71669/04 אהרוני עופר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.7.06).

המערער שימש כשוטר במשטרת ישראל ועל פי עובדות כתב האישום הגיע עם שוטר נוסף במסגרת תפקידו לחנות ירקות באזור בני ברק, שבה עבד המתלונן. המתלונן התבקש להזדהות ובתגובה מסר שאין בידו תעודה מזהה. לאחר מכן התפתח ויכוח בין השוטר האחר למתלונן כשבמהלכו השוטר האחר הטיח את ראשו של המתלונן בשולחן, סטר לו בפניו כשידיו כבולות והוציאו מהחנות. בכתב האישום נאמר כי המערער הגיע למקום, ניגש למתלונן וסטר לו בפניו מספר פעמים. השוטר האחר זוכה ובעוד שהמערער הורשע בעבירה של תקיפה. בית המשפט השלום גזר עליו 6 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 500 ₪ ופיצוי למתלונן בסך של 1,000 ₪. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה ונדחתה בקשתו לביטול ההרשעה וזאת על אף היותו שוטר מצטיין ששירת במשטרה כ-15 שנה ועברו נקי.

1. עפ"א (מח'-נצרת) 280/09 **חיר אלדין נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (8.9.09). המערער היה סוהר ששימש בתפקיד סמל אגף בבית הסוהר צלמון. המערער הוביל את אחד האסירים למשרד החינוך באגף והורה לו לשבת על כיסא. לאחר מכן, חנק אותו, היכה אותו והפילו לרצפה מהכיסא. לאחר מכן בעט בו בכל חלקי גופו והיכה אותו באמצעות אלה. כתוצאה מכך נגרמו לאסיר שפשופים בכתפו, המטומה בזרועו ושפשוף בברכו. בנוסף, המערער איים על האסיר שמא יתלונן כנגדו ועקב כך האסיר חזר בו מתלונתו וטען שהחבלות נגרמו לו כתוצאה מהחלקה במקלחת. המערער הורשע בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש ושיבוש מהלכי משפט. מתסקיר שירות המבחן עלה שמדובר במי שאין לחובתו הרשעות קודמות ועבד כ-10 שנים בשירות בתי הסוהר, ובעקבות האירוע פוטר מעבודתו. בית משפט השלום גזר עליו 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס בסך 5,000 ₪ ופיצוי למתלונן בסך 20,000 ₪. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה וכן נדחתה בקשתו לביטול ההרשעה.

2. עפ"ג (מח'-מרכז) 3181-02-08 **מדינת ישראל נ' הראל** [פורסם בנבו] (22.4.09). כאן היה מדובר בשוטר ששירת במשטרת ישראל בתחנת ראשון לציון והורשע בעבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, הדחה בחקירה, שיבוש מהלכי משפט והפרת אמונים. המשיב, יחד עם אחר שאינו שוטר, היכו שני מתלוננים וזאת לאחר שהמשיב רצה למסור לאחד המתלוננים דו"ח תנועה. המכות כללו אגרופים בפנים, בעיטות, הפלה לרצפה והמשך בעיטות בפנים ובגוף. כתוצאה ממעשיהם של המשיב ושל האחר שהיה עמו, לאחד המתלוננים נגרם שבר בארובת עין שמאל, פצע קרע בגב האף שהיה צורך לתפרו, המטומה בפנים, דימומים בעיניים ודימומים תת עוריים בעפעפיים, בזרוע ובכתף. למתלונן האחר נגרמו שבר באף, דימומים תת עוריים, נפיחות באף, המטומה בראש, נפיחות ופצע במצח ודימומים תחת עוריים בעפעפיים, בגב ובזרוע הימנית. המשיב גם ניסה לשבש את החקירה בפני גורמי החקירה במחלקה לחקירות שוטרים. בית משפט השלום בראשון לציון הטיל על המשיב 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, קנס ופיצוי למתלוננים. על קולת העונש הוגש ערעור על ידי המדינה ואשר התקבל ועל המשיב הוטל עונש מאסר בפועל של 12 חודשים.

18. לאור הפסיקה שהובאה לעיל, הנני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירת התקיפה שבה הורשעו

הנאשם, בנסיבות ביצועה, נע בין מאסר על תנאי ועד 8 חודשי מאסר בפועל, בצירוף קנס ופיצוי למתלונן. הגבול התחתון המקל של "מאסר על תנאי" במתחם העונש ההולם שנקבע מושפע מהאמור בסעיף 40ט(א)(7) לחוק העונשין לפיו מתחם העונש ההולם תלוי, בין השאר, ב-"יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה".

19. במקרה שבפניי, מצד אחד ע' ביצע פעולות התגרות משמעותיות בדרך של תקיפת הסוהרים שליוו אותו לבית החולים. תקיפת הסוהרים נבעה מדבר של מה בכך עקב סירובם לאפשר לו לעשן סיגריה. מצד שני, יוזכר, שע' היה אזוק למיטה ברגל אחת והוכה נמרצות תוך שימוש באזיק עד לגרימת חבלות קשות לפניו, וזאת כאלימות מיותרת שמנותקת לחלוטין מהמטרה של כבילת גפיו.

20. כידוע, מתחם העונש ההולם אמור לשקף בצורה נכונה את האיזון בין "מידת האשם" בביצוע העבירה לבין "מידת הנזק" שנגרם כתוצאה מביצועה. ולענייננו, כאשר מציבים את "מידת האשם" של כרמל ויקיר בביצוע עבירת התקיפה, בניכוי "האשם התורם" של ע' לאירוע, למול "מידת הנזק", לרבות החבלות החמורות שנגרמו לע' בפניו בשל שימוש באלימות מיותרת כנגדו, לדעתי, המתחם שקבעתי לעיל משקף בצורה נכונה את מלוא נסיבות האירוע.

1. שאלת ביטול ההרשעה של כרמל

21. בפסקאות 7 עד 13 להודעת השימוע שנערך לכרמל על ידי ענף המשמעת בשירות בתי הסוהר ביום 21.1.2014, וזאת לאחר שהוגש נגדו כתב האישום בתיק הנוכחי, נאמר כדלקמן (נ/28) (להלן: **הודעת השימוע**):

7. "החשדות נגדך כפי שבאים לידי ביטוי בכתב האישום, מלמדים כי מדובר בביצוע, לכאורה, של עבירה פלילית המהווה הפרה חמורה של נורמות התנהגות בכל ארגון ובשב"ס שהינו ארגון בטחוני בפרט.

8. **עבירה של תקיפה וכל שכן עבירת תקיפה בנסיבות מחמירות הינה עבירה פלילית אשר מעצם טבעה אינה מאפשרת לסוהר להמשיך לשרת בארגון בטחוני ויש בה כדי להצביע על שימוש בכח לא מידתי.**

9. אדם המשרת בארגון ביטחוני וכל שכן בארגון כשב"ס מחויב להפעיל שיקול דעת כאשר הוא עושה שימוש בכח. עובדות כתב האישום מצביעות לכאורה כי פעלת באופן חמור וללא כל שיקול דעת באשר לתוצאות מעשיך.

10. סוהר אשר עובד בשירות בתי הסוהר מחויב לאמות מידה גבוהות, המהוות בסיס לכל תפקודו. מעשיך מלמדים כי אמות המידה המחייבות בשב"ס אינם עולים לכאורה בקנה אחד עם עובדות כתב האישום שהוגש נגדך.

11. **התנהגותך זו גורמת לפגיעה במשמעת הארגון, בשמו הטוב ובתדמיתו** ומהווים הפרה חמורה של נורמות התנהגות המחייבות סוהרים בשב"ס.
12. **מכלול האמור, מצביע, לכאורה, כי אינך מתאים עוד לשרת בשב"ס.**
13. זאת ועוד, **יש במעשיך כדי הפרה חמורה של חובותיך כסוהר ולכאורה אף קלון בצדם.** על כן, אם יוחלט על הפסקת שירותך תישקל גם שלילה או הפחתה של הפיצויים להם הינך זכאי."
22. הדברים שהובאו לעיל מהודעת השימוע, הם דברים כדורבנות שמדברים בעד עצמם ומשקפים בצורה מדויקת את המסרים שנושבים מפסיקתו של בית המשפט העליון כאשר מדובר בתקיפה חמורה של חשוד על ידי שוטר, או של אסיר על ידי סוהר.
23. כידוע, בעת שבית המשפט בוחן את שאלת ביטול ההרשעה של נאשם עליו להתחשב בשני פרמטרים מרכזיים: ראשית, האם עצם הרשעה תגרום לנזק קונקרטי לנאשם; שנית, גם אם יש נזק קונקרטי, האם חומרת העבירה שבוצעה, טיבה ונסיבות ביצועה מאפשרים סטייה כה קיצונית ממתחם העונש ההולם, עד כדי ביטול ההרשעה. הפרמטר הראשון מתמקד בנזק שייגרם לנאשם, ובעד שהפרמטר השני מתמקד בנזק שייגרם לאינטרס הציבורי בכך שנאשם לא מורשע בעבירה חמורה. מדובר בשני פרמטרים מצטברים.
24. לגבי הפרמטר הראשון, ברור שהוא מתקיים. מהודעת השימוע עולה בבירור שעלול להיגרם לכרמל נזק קונקרטי בדמות פיטורין משירות בתי הסוהר, וזאת רק מעצם העובדה שהוגש נגדו כתב אישום בגין תקיפתו של אסיר וגרימת חבלות לפניו. קל וחומר שישנו חשש ממשי לפיטורין לאחר הרשעתו בדין בתום הליך שמיעת הראיות.
25. לגבי הפרמטר השני, פסיקתם של בית המשפט העליון ובתי המשפט המחוזיים, כפי שהובאה בהרחבה בפרק הקודם, מלמדת שאין מקום לבטל את ההרשעה של כרמל ושהאינטרס הציבורי מחייב השארתה על כנה, וזאת על אף הנזק הקונקרטי שייגרם לו. לפיכך, הבקשה של כרמל לביטול ההרשעה נדחית.

ז. קביעת העונש המתאים

26. בעת קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם, וזאת לגבי כרמל ויקיר, לקחתי בחשבון לקולא את הנתונים הבאים: היותם נעדרי עבר פלילי קודם; היותו של כרמל אב לארבעה ילדים; הנזק שכבר נגרם ליקיר מעצם עזיבת עבודתו בשירות בתי הסוהר וגם הנזק הדומה שעלול להיגרם בעתיד לכרמל.

27. על כן, הנני משית על כל אחד מהנאשמים 1 ו-2, כרמל גל עוז ויקיר קידר, את העונשים הבאים:

א. חמישה חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שבמשך שלוש שנים מהיום לא יבצע עבירת אלימות.

ב. כל אחד מהנאשמים ישלם פיצוי למתלונן, עד תביעה 1, ע' ד, בסך של 2,000 ש"ח. הפיצוי ישולם בארבעה תשלומים חודשיים שווים ורצופים, כאשר הראשון עד ליום 1.3.2018 והיתרה ב-1 לכל חודש שלאחריו. היה ואחד התשלומים לא ישולם במועד, אזי יעמוד מלוא הסכום הפיצוי לתשלום מידי. לאור העובדה שהמתלונן הוא אסיר שמרצה תקופת מאסר ארוכה, לאחר ביצוע התשלום, המזכירות תעביר את הפיצוי לשירות בתי הסוהר, אשר ידאג להעבירו למתלונן על פי נוהלי שירות בתי הסוהר.

ג. כל אחד מהנאשמים ישלם קנס בסך של 2,500 ש"ח או 7 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בחמישה תשלומים, חודשיים, שווים ורצופים, כאשר הראשון שבהם עד ליום 1.4.2018 והיתרה ב-1 כל חודש שלאחריו. היה ואחד התשלומים לא ישולם במועד, אזי יעמוד מלוא סכום הקנס לפרעון מידי.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, י' טבת תשע"ח, 28 דצמבר 2017, במעמד הצדדים.